

थ्रस्ट सेक्टर तथा उच्च तंत्रज्ञानावर
आधारित अति विशाल उद्योग घटकांना
प्रणेता उद्योगाचा दर्जा व सामुहिक प्रोत्साहन
योजना व अन्य क्षेत्रीय धोरणांव्यतिरिक्त
विशेष प्रोत्साहने अनुज्ञेय करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग,
शासन निर्णय, क्रमांक- साप्रोयो-२०२४/प्र.क्र.१३/उद्योग-८,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- २२ फेब्रुवारी, २०२४

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्याचा समतोल औद्योगिक विकास घडविण्यासाठी व त्याद्वारे आर्थिक विकास साधण्यासाठी आणि नवीन उद्योग घटकांच्या स्थापनेस चालना देण्यासाठी व रोजगाराच्या भरीव संधी निर्माण होण्यासाठी महाराष्ट्राचे औद्योगिक धोरण-२०१९ हे दिनांक ०७.०३.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये जाहिर करण्यात आले आहे. राज्यात उत्पादन निर्मिती वातावरणात सुधारणा करणे, व्यवसाय सुलभता निर्माण करून जागतिक उत्पादक आणि गुंतवणूकदारांना महाराष्ट्र राज्य हे सर्वाधिक पसंतीचे ठिकाण म्हणून विकसित करणे हे राज्याच्या औद्योगिक धोरणाचा मुख्य उद्देश आहे. राज्याच्या सर्व क्षेत्रात उद्योग धंद्याचा समतोल औद्योगिक विकास होण्यासाठी सामुहिक प्रोत्साहन योजना-२०१९ ही दि.१६.९.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये कार्यान्वित करण्यात आली आहे.

राज्याची अर्थव्यवस्था सन २०२७-२८ पर्यंत १ ट्रिलियन अमेरिकन डॉलर बनविण्याचे उद्दिष्ट साध्य करणारे देशातील पहिले राज्य बनविण्याचे अत्यंत महत्वाकांक्षी लक्ष्य महाराष्ट्र राज्याने ठेवले आहे. यासाठीचा कृती आराखडा तयार करण्यासाठी स्थापन करण्यात आलेल्या राज्याच्या आर्थिक सल्लागार परिषदेच्या शिफारशीच्या अनुषंगाने या क्षेत्रातील महत्वाच्या निर्देशकांचे मापदंड निश्चित करणे, सदर उद्दिष्टांशी संलग्न क्षेत्रातील वाढीसाठी धोरण निश्चित करणे तसेच या क्षेत्राचा देशांतर्गत उत्पादनांमधील वाटा वाढविण्याच्या दृष्टीने उपाययोजनेचा एक भाग म्हणून राज्यात थ्रस्ट सेक्टर व उच्च तंत्रज्ञानावर आधारित उद्योगामध्ये मोठ्या प्रमाणात गुंतवणूक आकर्षित करणे आवश्यक आहे.

राज्याच्या अर्थव्यवस्थेमध्ये भरीव गुंतवणूकीत वाव व संधी असलेले अपेक्षित उत्पादन क्षेत्रे खालीलप्रमाणे आहेत:-

- 1) Semiconductor, Display for LCD & LED, Mobile display & related glass manufacturing etc.
- 2) Hydrogen Fuel cell manufacturing etc.
- 3) Laptop, Computer & Servers etc.
- 4) Lithium battery & Cell manufacturing etc.
- 5) Solar Panel, Module & Cell Manufacturing etc.
- 6) Pharmaceutical, Chemicals, Polymers & other related products etc.
- 7) Aerospace & Defence.

वरील घटकांच्या उत्पादनाकरीता आधुनिक तंत्रज्ञान, मोठी गुंतवणूक, सिलिकॉन पुरवठा, अखंड वीजपुरवठा तसेच कुशल कामगाराची आवश्यकता असते. सदर घटकांच्या निर्मितीचे प्रकल्प राज्यात स्थापित करण्यासाठी राज्य शासन सर्वतोपरी प्रयत्न करीत आहे. सदर घटकांचे उत्पादन आपआपल्या राज्यांमध्ये स्थापित करण्यासाठी सद्यःस्थितीत राज्या राज्यामध्ये स्पर्धेचे वातावरण निर्माण झाल्याने महाराष्ट्र राज्याद्वारे उक्त उत्पादन क्षेत्रातील घटक राज्यात स्थापित होण्यासाठी विशेष प्रयत्न करून थ्रस्ट सेक्टर तसेच अत्याधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारित अतिविशाल प्रकल्पांना सामुहिक प्रोत्साहन योजना व अन्य क्षेत्रीय धोरणांव्यतिरिक्त विशेष प्रोत्साहन मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्राचे औद्योगिक धोरण - २०१९ मधील थ्रस्ट सेक्टर बाबत विशेष प्रोत्साहन देण्याची तरतूद व राज्याच्या आर्थिक सल्लागार परिषदेने त्यांच्या अहवालामध्ये नवीन तंत्रज्ञानावर आधारित विशेषतः सेमीकंडक्टर, फॅब, एलसीडी/एलइडी डिसप्ले, वाहन आणि साठवणूकीसाठी सेल आणि बॅटरी, सौर सेल, हायड्रोजन फ्युएल सेल, फार्मास्ट्युकल्स, केमिकल्स आणि पॉलिमर्स तसेच एरोस्पेस ॲण्ड डिफेन्स इत्यादीचे उत्पादन करणाऱ्या घटकांना जास्तीचे प्रोत्साहने देण्याबाबत केलेली शिफारस विचारात घेता, खालील विवरणपत्रात नमूद केलेल्या अ, ब, क, ड आणि इ उत्पादन क्षेत्रातील प्रत्येकी दोन घटकांना म्हणजेच एकूण १० घटकांना प्रणेता उद्योगाचा दर्जा देय करून त्यांना सामुहिक प्रोत्साहन योजना व अन्य क्षेत्रीय धोरणांव्यतिरिक्त विशेष प्रोत्साहने अनुज्ञेय करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. त्याअंतर्गत सदर १० प्रणेता उद्योगांना खालीलप्रमाणे प्रोत्साहने अनुज्ञेय राहतील.

अ) प्रणेता उद्योगाचा दर्जा देण्याबाबतचे निकष :-

अ.क्र.	विषय	उत्पादने व निकष
१	घटकाचा प्रकार	प्रणेता उद्योग (Anchor Unit)
२	क्षेत्रे	<p>उत्पादने:-</p> <p>अ) सेमीकंडक्टर/फॅब/डिस्प्ले फॉर एलसीडी आणि एलईडी/मोबाईल डिसप्ले आणि तदनुषंगिक ग्लास उत्पादने/लॅपटॉप/कंप्युटर्स आणि सर्व्हर इ.उत्पादने</p> <p>ब) वाहन आणि साठवणूकीसाठी सेल आणि बॅटरी (लिथियम आयन/लिथियम टायटॅनियम ऑक्साइड/हायड्रोजन फ्युएल सेल/ACC इ.उत्पादने</p> <p>क) सौर सेल आणि मॉड्युल्स इ.उत्पादने</p> <p>ड) औषधनिर्मिती, केमिकल्स आणि पॉलिमर्स व त्याचेशी संबंधित उत्पादने</p> <p>इ) ऐरोस्पेस अॅण्ड डिफेन्स या क्षेत्राशी संबंधित उत्पादने</p>
३	पात्र प्रकल्पांची संख्या	<p>अ.क्र.१ येथे नमूद केल्यानुसार (अ) ते (इ) या क्षेत्रातील प्रत्येकी २ प्रकल्प, त्यापैकी एक औद्योगिक दृष्ट्या कमी विकसित प्रदेशांमध्ये.</p> <p>(विदर्भ, मराठवाडा, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, नंदूरबार आणि धुळे.)</p>
४	किमान स्थिर भांडवली गुंतवणूक आणि रोजगार	रु.१०,०००/- कोटी स्थिर भांडवली गुंतवणूक आणि ४००० लोकांना रोजगार (प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष)
५	गुंतवणूक कालावधी	जास्तीत जास्त १० वर्षाकरीता, त्यातील रुपये ४०००/- कोटी गुंतवणूक पहिल्या ५ वर्षांच्या कालावधीत करणे बंधनकारक आहे.
६	व्यापार वृद्धी निती	आत्मनिर्भर भारत धोरणाचा उद्देश विचारात घेऊन, देशांतर्गत उत्पादन वाढवून आयातीचे प्रमाण कमी करणे.

ब) पात्र प्रणेता उद्योगांना अनुज्ञेय प्रोत्साहने:-

वरील विवरणपत्रात नमूद केलेल्या अ,ब,क,ड आणि इ येथील पात्र प्रणेता उद्योगांना प्रचलित सामुहिक प्रोत्साहन योजना व अन्य क्षेत्रीय धोरणाव्यतिरिक्त खालील विवरण पत्रात नमूद केल्यानुसार अतिरिक्त प्रोत्साहने अनुज्ञेय करण्यात येत आहेत:-

अ.क्र.	प्रोत्साहनांचा प्रकार	अनुज्ञेय प्रोत्साहने
१.	औद्योगिक प्रोत्साहन अनुदान	अ) १००% ढोबळ राज्य वस्तू व सेवा करावर राज्यात प्रथम विक्री केलेल्या अंतिम उत्पादनास व खालील अ.क्र.२,३, ४, ५ व ६ येथील प्रोत्साहने वजा न करता. ब) प्लान्ट आणि मशिनरीवरील राज्य वस्तू सेवा कर परतावा.
२.	मुद्रांक शुल्क माफी	जमिनीच्या दस्तऐवजावरील तसेच प्रकल्प उभारण्यासाठी घेण्यात आलेल्या मुदत कर्जाकरीता १००% मुद्रांक शुल्क माफी
३.	विद्युत शुल्क माफी	१५ वर्षे
४.	राज्य कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी परतावा	१० वर्षांपर्यंत राज्य कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधीचा ५० % परतावा
५.	व्याज दर अनुदान	१० वर्षाकरीता प्रतिवर्ष जास्तीत जास्त ४% प्रमाणे व्याज दर अनुदान.
६.	वीज दर सवलत	विदर्भ,मराठवाडा,धुळे,नंदूरबार,रत्नागिरी आणि सिंधुदूर्ग-या क्षेत्राकरीता रुपये ३ प्रति युनिट प्रमाणे १० वर्षांपर्यंत वीज दर सवलत.
७.	टेक्नॉलॉजी ट्रान्सफर आणि टेक्नीकल नो-हाऊ (Technology transfer & Technical know-how) अंतर्गत गुंतवणुक.	प्रणेते उद्योगांतर्गत होणाऱ्या स्थिर भांडवली गुंतवणूकीमध्ये टेक्नॉलॉजी ट्रान्सफर आणि टेक्नीकल नो-हाऊ (Technology transfer & Technical know-how) अंतर्गत करण्यात होणारी गुंतवणूक ही स्थिर भांडवली गुंतवणूकीच्या कमाल ३० टक्केच्या मर्यादेत अनुज्ञेय असेल.
८.	कॅप्टिव्ह व्हॅडर्स मधील गुंतवणुक	कॅप्टिव्ह व्हॅडर्सद्वारे केलेल्या स्थिर भांडवली गुंतवणूकीवरसुध्दा वरील प्रोत्साहने देय होतील.
९.	जमिनीच्या दरामध्ये सवलत	एमआयडीसी व एमआयटीएल क्षेत्रामध्ये प्रणेता उद्योगांना प्रचलित दराच्या २५ ते ५० % सवलतीच्या दरात भूखंड उपलब्ध करून दिला जाईल.
१०.	भांडवली अनुदान	महाराष्ट्र इलेक्ट्रॉनिक्स धोरण-२०१६ आणि त्यातर्गत फॅब प्रकल्पाकरीता विशेष प्रोत्साहने देण्याबाबत पात्र घटकांना मा.मंत्रिमंडळ उपसमितीच्या मान्यतेने प्रकरणनिहाय भांडवली अनुदान २०% अनुज्ञेय करण्याची तरतूद आहे. सदर धोरणांतर्गत अनुज्ञेय केलेली भांडवली अनुदानाची मर्यादा ही वरील पात्र प्रणेता उद्योगांकरीता

		२०% ऐवजी ३०% अनुज्ञेय करण्यात येईल. तथापि, असा निर्णय प्रकरणपरत्वे मा. मंत्रिमंडळ उपसमितीच्या मान्यतेने घेण्यात येईल.
११.	एकूण वित्तीय प्रोत्साहने (वरील १ ते १० प्रोत्साहने अंतर्भूत करून)	बास्केट ऑफ इन्सेटिव्ह a) विदर्भ, मराठवाडा, धुळे, नंदूरबार, रत्नागिरी आणि सिंधुदूर्ग:- ११०% स्थिर भांडवली गुंतवणूकीवर २० वर्षाकरीता आणि जास्तीत जास्त प्रतिवर्ष १/१० आर्थिक प्रोत्साहनांच्या प्रमाणात. b) उर्वरीत महाराष्ट्र:- २० वर्षाकरीता स्थिर भांडवली गुंतवणूकीवर १००% आणि जास्तीत जास्त प्रतिवर्ष १/१० याप्रमाणे आर्थिक प्रोत्साहनांच्या प्रमाणात.

२. महाराष्ट्र इलेक्ट्रॉनिक्स धोरण-२०१६ अंतर्गत प्रणेता उद्योगाचा दर्जा व प्रोत्साहने अनुज्ञेय करण्याबाबतचे प्रस्ताव दि.०४.०८.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये स्थापित करण्यात आलेल्या तज्ञ समितीच्या विचारार्थ सादर करून तज्ञ समितीची मान्यता घेणे आवश्यक राहिल.

३. सुधारित निकषांच्या आधारे प्रणेता उद्योगांना, घटकांनी अर्ज केल्यानंतर सदर अर्जाची तपासणी करून देकारपत्रे देण्याची कार्यवाही प्रधान सचिव (उद्योग) यांचे स्तरावरून करण्यात येईल.

४. प्रणेता उद्योगाचा दर्जा देण्याच्या अनुषंगाने देकारपत्र दिल्यानंतर प्रकरणावर प्रचलित सामुहिक योजनेच्या कार्यपद्धतीनुसार विकास आयुक्त (उद्योग), उद्योग संचालनालय, मुंबई यांनी आवश्यक ती पुढील कार्यवाही करावी.

५. सदर प्रयोजनामुळे होणारा खर्च हा प्रचलित सामुहिक प्रोत्साहन योजनेच्या लेखाशिर्षांतर्गत मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा. त्याकरिता सदर योजनेच्या लेखाशिर्षांतर्गत प्रत्येक वर्षात अतिरिक्त वित्तीय तरतुद करण्यात यावी.

६. सदर शासन निर्णय हा मा.मंत्रिमंडळाच्या दि.१४.०२.२०२४ रोजी झालेल्या बैठकीत मा.मंत्रिमंडळाने दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक संकेतांक क्र. २०२४०२२२१७४१९९०३१० असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(डॉ. हर्षदीप कांबळे)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१) मा.राज्यपाल यांचे सचिव,

२) मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई

- ३) मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ४) मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधान परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ५) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ७) मा.उप मुख्यमंत्री तथा मंत्री (गृह व विधी) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ८) मा.उप मुख्यमंत्री तथा मंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ९) मा. मंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- १०) सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ११) अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १४) अपर मुख्य सचिव (ऊर्जा), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १५) प्रधान सचिव (उद्योग), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १६) प्रधान सचिव (नगर विकास-१), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १७) प्रधान सचिव (कामगार), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १८) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, मुंबई
- १९) विकास आयुक्त (उद्योग), उद्योग संचालनालय, मुंबई
- २०) विक्रीकर आयुक्त, विक्रीकर भवन, माझगांव, मुंबई
- २१) सर्व जिल्हाधिकारी
- २२) सर्व विभागीय आयुक्त
- २३) प्रधान महालेखापाल (लेखा परीक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई
- २४) प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई
- २५) महालेखापाल (लेखापरीक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
- २६) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२ महाराष्ट्र, नागपूर
- २७) अतिरिक्त उद्योग संचालक, उद्योग संचालनालय, मुंबई
- २८) सर्व सह संचालक, उद्योग संचालनालय, मुंबई
- २९) सर्व महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र, उद्योग संचालनालय, मुंबई
- ३०) सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग
- ३१) सर्व सह/उप/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३२) निवड नस्ती (उद्योग-८).